

Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
(Central University)

B-4 Qutub Institutional Area, New Delhi- 110016

संस्कृतमाध्यमेन पाठ्यक्रमाः

(Syllabi in Sanskrit Medium)

शास्त्री (बी.ए.) कार्यक्रम

(स्नातक स्तरीय)

Shastri (B.A.)

Programme

(UG Level)

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)

Assistant Registrar (Academic)

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

**Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
(Central University)**

B-4 Qutub Institutional Area, New Delhi- 110016

प्राचीन व्याकरण पाठ्यक्रम

शास्त्री (बी.ए.) कार्यक्रम

(स्नातक स्तरीय)

Shastri (B.A.)

Programme

(UG Level)

वेदवेदाङ्गपीठम्

Programme Code/SH (300)

Shastri 3 Year/ 4 Years Programme as Per CCF Under Graduate
Programme

Subject Code: Prachin Vyakara (PV) – 03

Sr. No.	Subject Code	Title of the Course	Per Unit Credit	Total Credit	Total Marks
1	MC-1	पाठ्यविषयाः - प्रथमोऽध्यायः (काशिका) 1. प्रथमः पादः सूत्रसङ्ख्या - 75 • वृद्धिरादैच् 1/1/1 इत्यतः ईदूदेद्विवचनं प्रगृह्यम् 1/1/19 यावत्। (गुण-वृद्धि-संयोगानुनासिक-प्रगृह्यादिशब्दशास्त्रीयविशिष्टसञ्ज्ञायाः परिज्ञानम्) • दाधाघ्वदाप् 1/1/1 इत्यस्मात् अन्तरं बहिर्योग... 1/1/36 इतिसूत्रं यावत् (घुसञ्ज्ञातः सर्वनामसञ्ज्ञान्तं यावत् पठितव्याकरणोपयोगिसञ्ज्ञासूत्राणां परिज्ञानम्) • स्वरादिनिपातमव्ययम् 1/1/37 इत्यतः आदेः परस्य 1/1/55 इत्यन्तम् (अव्ययादिसञ्ज्ञायाः परिभाषासूत्राणाञ्च प्रबोधः) • स्थानिवदादेशोऽनल्विधौ 1/1/56 इत्यतः द्विर्वचनेऽचि 1/1/59 यावत्पर्यन्तम् (स्थानिवद्वावातिदेशस्य तन्निषेधस्थलप्रकरणविशेषस्य च)	1	4	20

1st Year

सत्यापित
VERIFIED

[Signature]

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

[Signature]
सहायक कुलसचिव (अकादमिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

10-

			<p>प्रबोधनम्)</p> <ul style="list-style-type: none"> अदर्शनं लोपः 1/1/60 इत्यतः एङ् प्राचां देशे 1/1/75 इति यावत्पर्यन्तम् (लोपसञ्जातो वृद्धसञ्जान्तं यावद् विविधशास्त्रीयसञ्जायाः परिज्ञानम्) 		
		2. द्वितीयः पादः सूत्रसङ्ख्या-73	<ul style="list-style-type: none"> गाङ्कुटादिभ्यः ... 1/2/1 इत्यस्मात् रलो व्युपधाद्. ... 1/2/26 इत्यन्तम्। (ङित्-किद्वद्भावप्रकरणबोधः) ऊकालोऽञ्जस्वदीर्घप्लुतः 1/2/27 इत्यत उदात्तस्वरितपरस्य सन्नतरः 1/2/40 यावत्। (ह्रस्वदीर्घादिसञ्जाया उदात्तादिस्वरविषयस्य च प्रबोधनम्) अपृक्त एकाल्प्रत्ययः 1/2/41 इत्यतः विशेषणानां चाजातेः 1/2/52 यावत् (समासप्रयुक्तोपसर्जनादिसञ्जायाः प्रातिपदिकसञ्जाविशेषादीनां च प्रबोधः) <p>तदशिष्यं सञ्जाप्रमाणत्वात् 1/2/53 इत्यतः ग्राम्यपशु. ... 1/2/73 इति यावत्। (अशिष्यप्रकरणस्य एकशेषवृत्तेश्च परिज्ञानम्)</p>	1	20
		3. तृतीयः पादः सूत्रसङ्ख्या - 93	<ul style="list-style-type: none"> भूवादयो धातवः 1/3/1 इत्यस्मात् यथासङ्ख्यमनुदेशः समानाम् 1/3/10 इति पर्यन्तम् (शास्त्रीयविशिष्टसञ्जायाः परिज्ञानम्) स्वरितेनाधिकारः 1/3/11 इति सूत्राद् अकर्मकाच्च 1/3/35 इति यावत् (अर्थपदसन्निधिवशाद् ये धातवः आत्मनेपदिनस्तेषां परिज्ञानम्) सम्माननोत्सञ्जनाचार्यः .... 1/3/36 इत्यतः म्रियते लुङ्लिङोश्च 1/3/61 इत्यन्तम् 	1	20

Dr. Sripathi

सहायक कुलसचिव (अनुसंधान)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

सत्यापित
VERIFIED 2

Dr. Sripathi

कुलसचिव / Registrar
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

		(आत्मनेपदविषयकप्रबोधः) शेषात्कर्तरि परस्मैपदम् 1/3/62 इति सूत्रात् लुटि च क्लृपः इति पादान्तं यावत् (परस्मैपदविषयकप्रबोधः)		
		4. चतुर्थः पादः - सूत्रसङ्ख्या- 109 <ul style="list-style-type: none"> • आकडारादेका सञ्ज्ञा 1/4/1 इत्यतो द्वेकयोर्द्विवचनैकवचने 1/4/22 (नदी-घि-लघु-दीर्घ-अङ्ग- पदविशेषादिस्वशास्त्रीयविशिष्टसञ्ज्ञायाः परिज्ञानम्) • कारके 1/4/23 इत्यधिकारात् तत्प्रयोजको हेतुश्च 1/4/55 इति हेतुसञ्ज्ञां यावत् (कर्त्रादिकारकसूत्राणां प्रबोधः) • प्राग्रीश्वरान्निपाताः 1/4/56 इत्यस्मात् व्यवहिताश्च 1/4/81 यावत् (निपातसञ्ज्ञा- निपातान्तर्गतगतिसञ्ज्ञाविषयकप्रबोधः) • कर्मप्रवचनीयाः 1/4/82 इत्यतः विभाषा कृत्रि 1/4/97 इत्यन्तम् (निपातान्तर्गत- कर्मप्रवचनीयसञ्ज्ञाविषयकप्रबोधः) • लः परस्मैपदम् 1/4/97 इत्यस्मात् विरामोऽवसानम् 1/4/109 इत्यवसानसञ्ज्ञां यावत् (तिङन्तपदप्रयुक्तपुरुषवचनादिसञ्ज्ञायाः परिज्ञानम्) 	1	20
		5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-		20
2	MC-2	पाठ्यविषयाः - द्वितीयोऽध्यायः (काशिका)		

Shripathi
Shri

द ७ १ १ १

		<p>1. समर्थः पदविधिः 2/1/1 इत्यतः कडाराः कर्मधारये 2/2/ 38 यावत्।</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ समासस्य सामान्यपरिज्ञानम् ➤ अव्ययीभावसमासस्य प्रबोधः ➤ द्वितीयादिविभक्त्याश्रिततत्पुरुषसमासपरिज्ञानम् ➤ समानाधिकरणतत्पुरुषसमासस्य प्रबोधः ➤ उपपदतत्पुरुषसमासपरिज्ञानम् ➤ नञ्तत्पुरुषसमासपरिज्ञानम् ➤ बहुव्रीहिसमासप्रबोधनम्। <p>द्वन्द्वसमासप्रबोधनम्।</p>	1	4	20
		<p>2. अनभिहिते 2/3/1 इत्यस्मात् चतुर्थी चाशिष्या 3/3/73 इतिसूत्रं यावत्</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ उपपदविभक्तेः परिज्ञानम्। ➤ कारकविभक्तेः परिज्ञानम् ➤ शेषषष्ठ्याः कारकषष्ठ्याश्च परिज्ञानम् 	1		20
		<p>3. द्विदुरेकवचनम् 4/2/ 1 इत्यतः द्वितीया टौस्वेनः 2/4/34 इत्यन्तम्</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ एकवद्भावादिपरिज्ञानम्। ➤ अन्वादेशादिपरिज्ञानम्। 	1		20
		<p>4. आर्धधातुके 2/4/ 35 इत्यतः लुटः प्रथमस्य डारौरसः 2/4/85 यावत्पर्यन्तम्</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ आर्धधातुकाधिकारपठितविविधादेशादिपरिज्ञानम्। ➤ सुबादिलुक्परिज्ञानम्। 	1		20
		5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-			20
	MC-3	पाठ्यविषयाः - तृतीयाध्यायस्य प्रथमद्वितीयपादौ (काशिका)		4	
		<p>1. प्रत्ययः 3/1/1 इत्यतः चित्याग्रचित्ये च 3/1/ 132 यावत्।</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ सनाद्यन्तधातूनां परिज्ञानम्। 	1		20

सहायक कुलसचिव (अकादमिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक-क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

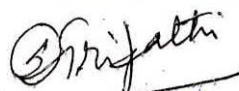

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ धातोः सिजाद्यादेशपरिज्ञानम्। धात्वधिकारपठितविविधकृत्यसञ्ज्ञकादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। 		
			<p>2. ण्वुल्लृचौ 133/1/3 इत्यस्मात् उग्रम्पश्येरस्मद 0 37/2/3 इतिसूत्रं यावत्</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ कर्त्रर्थकतृजादिप्रत्ययानां परिज्ञानम् ➤ कर्माद्युपपदकविविधप्रत्ययानां परिज्ञानम्। 	1	20
			<p>3. प्रियवशे वदः खच् 38/2/3 इत्यतः स्थः क च 77/2/3 इत्यन्तम्</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ खजादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। ➤ क्विवादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। 	1	20
			<p>4. सुप्यजातौ णिनिस्ताच्छ्रल्ये 3.2.78 इत्यतः मतिबुद्धिपूजार्थेभ्यश्च 188/2/3 यावत्पर्यन्तम्</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ताच्छ्रील्यादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। ➤ भूत इत्यधिकारपठितविविधप्रत्ययानां परिज्ञानम्। ➤ विविधलकारादिविषयकप्रत्ययानां प्रबोधः। 	1	20
			5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-		20
	MC-4		पाठ्यविषयाः - तृतीयाध्यायस्य तृतीयचतुर्थपादौ (काशिका)		
			<p>1. उणादयो बहुलम् 1/3/3 इत्यतः कर्मण्यधिकरणे च 93/3/3 यावत्।</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ तुमुन्-ण्वुल्लृप्रत्ययानां परिज्ञानम्। ➤ भाव इत्यधिकारपठितघञादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। <p>2. स्त्रियां क्तिन् 94/3/3 इत्यस्मात् अनवक्लृप्त्य 0 145/3/3 इतिसूत्रं यावत्</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ क्तिनादिस्त्रीप्रत्ययानां परिज्ञानम्। ➤ ल्युडादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। 	1	20
			3. किंकिलास्त्यर्थेषु लृट् 146/3/3 इत्यतः	1	20

Prifathi
Deer

सहायक कुलसचिव (आकादमिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

14

			समानकर्तृकयोः 21/4/3 0 इत्यन्तम् > लृडादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। > तुमुनादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। > धात्वर्थसम्बन्धसूचकप्रत्ययानां प्रबोधः।				
			4. आभीक्ष्ये णमुल् त 22/4/3 इत्यतः छन्दस्युभयथा 117/4/3 यावत्पर्यन्तम् > णमुलादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्। > लस्येत्यधिकारपठितविविधलादेशानां परिज्ञानम्।	1	20		
			5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-		20		
2nd Year	3.	MC-5	पाठ्यविषयाः - चतुर्थोऽध्यायः (काशिका)	4			
			1. प्रथमः पादः सूत्रसङ्ख्या - 1तः 75 पर्यन्तम् (स्त्रीप्रत्ययानां प्रबोधः) • ङ्याप्रातिपदिकात् 4/1/1 इत्यतः वयसि प्रथमे 4/1/20 इति यावत्। (टाप्-डीप्-फस्-प्रत्ययानां प्रबोधः) • द्विगोः इत्यतः वर्णादिनुदात्तात्तोपधात्तो नः, इति यावत् (डीप्-डीष्-प्रत्यययोः प्रबोधः) • अन्यतो डीष् 4.1.40 इत्यतः इत्यस्मात् दीर्घजिह्वी च्छन्दसि 4.1.59 इति यावत् (डीष्-प्रत्ययस्य प्रबोधः) दिक्पूर्वपदाद् डीप् इत्यतः आवत्स्याच्च इत्यन्तम् (डीप्-ऊङ्-डीन्-चाप्-प्रत्ययानां प्रबोधः)			1	20
			2. अपत्याधिकारस्थ-अणादि-तद्धित-प्रत्ययानां प्रबोधः तद्धिताः 4.1.76 इत्यतः पादान्तं यावत् तद्धित • तद्धिताः इत्यतः 4.1.76 इत्यस्मात् हरितादिभ्योऽञ् 4.1.100 इत्यन्तम्। (अण्-ण्य-अञ्-नञ्-स्त्रञ्-फक्-फिञ्-इञ्-चफञ्-फक्-अञ्-प्रत्ययादीनां प्रबोधः) • यञिञोश्च 4.1.101 इत्यतः स्त्रीभ्यो ढक् 4.1.120 इति यावत्।			1	20

 सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
 Assistant Registrar (Academic)
 श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
 Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
 बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
 B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

दस्तावेज

		<p>(फक्-अञ्-यञ्-फञ्-अण्-ढक्-प्रत्ययानां प्रबोधः)</p> <ul style="list-style-type: none"> द्व्यचः 4.1.121 इत्यतः इति यावत् दुष्कुलाङ् ढक् <p>(ढक्-ऐरक-ढ्रक्-आरग्-ढञ्-यत्-घादिप्रत्ययानां प्रबोधः)</p> <ul style="list-style-type: none"> स्वसुश्छः 4.1.143 – इत्यतः पादान्तं यावत् <p>(छ-ठक्-ण-छ-ण-फिञ्-ण्य-इञ्-फिञ्-कुक्-फिन्-पुगादिप्रत्ययानां प्रबोधः)</p>		
		<p>3.द्वितीयपादः रक्तादि-चातुरार्थिकप्रत्ययानां प्रबोधः</p> <ul style="list-style-type: none"> तेन रक्तं रागात् 4.2.1 इत्यतः क्षीराङ् ढञ् (अण्-ढक्-छादिप्रत्ययानां प्रबोधः) सास्मिन्पौर्णमासीति इत्यतः केदाराद् यञ् च 4.2.40 इत्यन्तम्। (ठक्-अण्-घनादिप्रत्ययानां प्रबोधः) ठञ्कवचिनश्च इत्यतः छन्दोब्राह्मणानि च तद्-विषयाणि इति यावत् (ठञ्-यन्-अजादिप्रत्ययानां प्रबोधः) <p>तदस्मिन्नस्तीति देशे तन्नाम्नि इत्यतः नडादीनां कुक्च (चातुरार्थिकादिप्रत्ययानां प्रबोधः)</p>	1	20
		<p>द्वितीयः पादः</p> <p>शैषिक-प्रत्ययानां प्रबोधनम्</p> <ul style="list-style-type: none"> शेषे 4.2.91 कण्वादिभ्यो गोत्रे इत्यन्तम् (विविधशैषिकप्रत्ययानां प्रबोधनम्) इञश्च 4.2.112 इत्यतः कृकणपर्णाद् भारद्वाजे इत्यन्तम्, (छादिशैषिकप्रत्ययानां प्रबोधः) <p>द्वितीयः पादः</p> <p>शैषिक-प्रत्ययानां प्रबोधनम्</p> <ul style="list-style-type: none"> शेषे 4.2.91 कण्वादिभ्यो गोत्रे इत्यन्तम् (विविधशैषिकप्रत्ययानां प्रबोधनम्) इञश्च 4.2.112 इत्यतः कृकणपर्णाद् भारद्वाजे इत्यन्तम्, (छादिशैषिकप्रत्ययानां प्रबोधः) 	1	20

 सहायक कुलसचिव (शास्त्रिक)
 Assistant Registrar (Academic)
 श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
 Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
 बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
 B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

		5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-			20
	MC-6	पाठ्यविषयाः - चतुर्थोऽध्यायः (काशिका)		4	
		1.तृतीयः. पादः शैषिकप्रत्ययानां प्रबोधः <ul style="list-style-type: none"> आदितः - वसन्ताच्च 4.3.20 इत्यन्तं खजादिशैषिकप्रत्ययानां परिज्ञानम्) हेमन्ताच्च 4.3.21 इत्यतः तदस्य सोढम् 4.3.52 इत्यन्तम् (जाताद्यर्थकशैषिकप्रत्ययानां परिज्ञानम्) तत्र भवः 4/3/53 इत्यतः जनपदीनां जनपदवत् --- इति यावत् (भवाद्यर्थकशैषिकप्रत्ययानां परिज्ञानम्) 	1		20
		2.प्रोक्ताद्यर्थकशैषिकप्रत्ययानां परिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> तेन प्रोक्तम् 4.3.101 इत्यतः क्षुद्राभ्रमरवटरपादपादञ् 4.3.119 इत्यन्तम् (प्रोक्ताद्यर्थकछादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) तस्येदम् 4.3.121 इत्यतः अनुदात्तादेश्च 4.3.140 इत्यन्तम् (इदमाद्यर्थकाणादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) पलाशादिभ्यो वा 4.3.141 इत्यतः पादान्तं यावत् (विकाराद्यर्थकाजादि-प्रत्ययानां परिज्ञानम्) 	1		20
		3.चतुर्थः पादः दीव्यत्याद्यर्थकठगादिप्रत्ययानां परिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> प्राग्वहतेष्ठक् 4.4.1 इत्यतः त्रेर्मम नित्यम् इत्यन्तम् (ठकादिप्रत्ययानां प्रबोधः) अपमित्ययाचिताभ्यां कक्कनौ 4.4.21 इत्यतः अवक्रयः 4.4.50 इत्यन्तम् (विभन्नेष्वर्थेषु ठकादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) तदस्य पण्यम् 4.4.51 इत्यतः शकटादण् 4.4.80 इत्यन्तम् ( ) 	1		20
		4.चतुर्थः पादः - ठगादिप्रत्ययानां परिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> हलसीराट्टक् 81 इत्यतः भक्ताणः 	1		20

Dr. P. K. Singh
Deer

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

Dr. P. K. Singh

17

			<p>100इत्यन्तम् (अण्-खञ्-यत्-ठक्-णादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्)</p> <ul style="list-style-type: none"> परिषदो ण्यः 4.4.101 इत्यतः दूतस्य भागकर्मणी 4.1.120 (ठञ्-ढञादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) रक्षो यातूनां हननी 4.4.121 इत्यतः भावे च 144 इत्यन्तम् (यदणमतुबादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) 			
			5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-			20
3 rd Year	5	MC-7	पाठ्यविषयाः - वैयाकरणभूषणसारः (धात्वर्थप्रकरणम्) पाठ्यक्रमः		4	
			1.धात्वर्थविमर्शः ➤ वैयाकरणाभि मतधात्वर्थस्य क्रियास्वरूपस्य च परिज्ञानम्।	1	20	
			2.तिङ्गर्थविमर्शः ➤ तिङ्प्रत्ययार्थपरिज्ञानम्, अन्वयबोधश्च।	1	20	
			3.वैयाकरणाभिमतशाब्दबोधप्रक्रियायाः परिज्ञानम् • पश्य मृगो धावति इत्यत्र च समन्वयः।	1	20	
			4.कर्मकर्तृकर्मवद्भावादिपरिज्ञानम्। • सिद्धसाध्यक्रिययोः परिज्ञानम्। • सकर्मादिधात्वर्थपरिज्ञानम्।			
			5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-		20	
			MC-8	पाठ्यविषयाः - पञ्चमोऽध्यायः (काशिका)		4
1.प्रथमः पादः हिताद्यर्थकच्छादिप्रत्ययानां प्रबोधः • प्राक्क्रीताच्छः 5.1.1इत्यतः परिखायाः ढञ् 5.1.17 इत्यन्तम् (हिताद्यर्थकच्छादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) • प्राग्वतेष्ठञ् इत्यतः द्वित्रिपूर्वादिण च 5.1.36 इत्यन्तम्	1	20				

Bripatti
Devi

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

द.स.च.

		(आर्हाद्यार्थकठवादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) तेन क्रीतम् इत्यतः तदहति 63 इत्यन्तम् (क्रीत- अर्हत्याद्यर्थकयच्छादिप्रत्ययानां प्रबोधः)		
		2.प्रथमः पादः - अहत्याद्यर्थकठवादिप्रत्ययानां परिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> • छेदादिभ्यो नित्यम् इत्यतः कालात् 5.1.78 इत्यन्तम् (ठवादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) • तेन निर्वृत्तम् इत्यतः आकालिकडाद्यान्तवचने 78 इत्यन्तम् (निर्वृत्याद्यर्थकठवादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) • तेन तुल्यं क्रिया चेद्वति 115 इत्यतः पादान्तं यावत् (वत्यादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) 	1	20
		3.द्वितीयः पादः - भवनाद्यार्थखवादिप्रत्ययानां प्रबोधः <ul style="list-style-type: none"> • धान्यानां भवने क्षेत्रे खञ् 5.2.1 इत्यतः पक्षात्ति 25 इत्यन्तम् • तेन वित्तश्चुञ्चुञ्चणपौ 26 इत्यतः संख्यायाः गुणस्य निमाने मयट् 47 इत्यन्तम् (चुञ्चुञ्चणपादिप्रत्ययानां प्रबोधः) • तस्य पूरणे डट् 5.2.48 इत्यतः पार्श्वेनान्विच्छति 5.2.75 इत्यन्तम् (पूरणाद्यार्थकडडादिप्रत्यायानां प्रबोधः) • अयःशूलदण्डाजिनाभ्यां ठकठञौ 76 इत्यतः इन्द्रियमिन्द्रलिङ्गमिन्द्र—93 इत्यन्तम् (ठकठञ्-इत्यादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) 	1	20
		4.द्वितीयः पादः - मतुबर्तीयविविधप्रत्ययानां परिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> • तदस्यास्त्यस्मिन्निति मतुप् 5.2.94 इत्यतः 	1	20

Dr. P. Pathi

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

19

Dr. P. Pathi

		<p>ज्योत्स्नातमिश्रा --- इत्यन्तम् मुतुब्- विन्यादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्</p> <ul style="list-style-type: none"> • अत इनिठनौ 115 इत्यतः अहं शुभमोर्युस् इत्यन्तम् (इनिठनादिविविधमतुबर्तीयप्रत्ययानां परिज्ञानम्) 			
		5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-			20
	MC-9	पाठ्यविषयाः - पञ्चमोऽध्यायः (काशिका)		4	
		<p>1. तृतीयः पादः प्राग्दिशीयादिप्रत्ययानां प्रबोधः</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्राग्दिशो विभक्ति 5.3.1 इत्यतः था हेतौ चच्छन्दसी 5.1.17 इत्यन्तम् (तसिलादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) • दिक् शब्देभ्यः सप्तमी 5.3.27 इत्यतः षष्ठाष्टमाभ्यां ज च 5.3. 50 इत्यन्तम् (अस्ताति, अतसुच् इत्यादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) • मानपश्चङ्गयोः कन्लुकौ च 5.3.51 इत्यतः प्रकारवचने जातीयर् 5.3.69 इत्यन्तम् (आकिनिच्, चरट्, रूप्य, तमप्, इष्टन् आदिप्रत्ययानां प्रबोधः) 	1		20
		<p>2. तृतीयः पादः कादिस्वार्थिकप्रत्ययानां प्रबोधः</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रागिवात् कः 5.3.70 इत्यतः अल्पे 5.3.85 (अज्ञाताद्यर्थकप्रत्ययानां परिज्ञानम्) • ह्रस्वे 5.3.86 इत्यतः देवपथादिभ्यश्च 5.3.100 इत्यन्तम् (सञ्जाद्यर्थककनादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) • वस्तेर्दञ् 5.3.101 इत्यतः पादान्तं यावत् (ढजादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) 	1		20
		<p>3. चतुर्थपादः - संख्यादिप्रातिपदिकेषु वुनादिप्रत्ययानां प्रबोधः</p> <ul style="list-style-type: none"> • पादशतस्य संख्यादेः 5.4.1 इत्यतः पादार्थाभ्यां च 5.4.25 इत्यन्तम् 	1		20

Dr. P. K. Singh
Deel

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

Dr. P. K. Singh

			<p>(वृत्तादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्)</p> <ul style="list-style-type: none"> • अतिथेर्ज्यः 5.4.26 इत्यतः रोगाच्चापनयने 5.4.49 इत्यन्तम् • (ज्य-तल्-क-तस्यादिप्रत्ययानां प्रबोधः) • अभूद्दत्द्वावे कृभ्वस्ति---- 50 इत्यतः मद्रात् परिवापणे इति यावत् च्यादिप्रत्ययानां प्रबोधनम् 		
			<p>4.चतुर्थः पादः - विविधसमासान्तप्रत्ययानां प्रबोधनम्</p> <ul style="list-style-type: none"> • समासान्ताः इत्यतः अर्धाच्च 5.4.100 इति यावत् टजादिसमासान्तप्रत्ययानां परिज्ञानम् • खार्याः प्राचाम् 5.4.101 इत्यतः नित्यमसिच् प्रजामेधयोः 5.4.122 इति यावत् षच्चादिप्रत्ययानां प्रबोधनम् • बहुप्रजाश्छन्दसि 5.4.113 इत्यतः पादान्तं यावत् (इजादिप्रत्ययानाम् अनडाद्यादेशानाञ्च प्रबोधनम्) 	1	20
			5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-		20
	MC-10	पाठ्यविषयाः - वैयाकरणभूषणसारः (सुबर्थादिप्रकरणम्) पाठ्यक्रमः		4	
		1.सुबर्थनिर्णयः	<ul style="list-style-type: none"> ➤ आश्रयोऽवधि.... इत्यस्याः कारिकायाः भावार्थपरिज्ञानम्। ➤ द्वितीयादिविभक्तीनामर्थपरिज्ञानम् । ➤ सप्तविधकर्मणः स्वरूपपरिज्ञानम्। ➤ कर्तुः स्वरूपं तस्य प्रभेदश्च। ➤ अपादानादिकारकाणां परिज्ञानम्। 	1	20
		2.नामार्थनिर्णयः	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जात्यादिविषयकप्रातिपदिकार्थपरिज्ञानम्। ➤ शब्दस्वरूपपरिज्ञानम् ➤ अनुकार्यानुकरणभेदपरिज्ञानम्। 	1	20

Dr. Pathi

Acad

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब संस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

Dr. Pathi

			3.समासशक्ति: ➤ षड्विधसमासप्रभेदपरिज्ञानम्। ➤ जहदजहद्वृत्तिस्वरूपपरिज्ञान।	1		20
			4.समासशक्तिभेदा: ➤ नैयायिकाद्यभिमतसमासशक्तिमी मांसा ➤ वैयाकरणाभिमतसमासशक्ते: परिज्ञानम्।	1		20
			5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-			20
3 rd Year	MC-11		पाठ्यविषयाः - षष्ठोऽध्यायः (काशिका)		4	
			1.प्रथमः पादः धात्वादेशसम्प्रसारणादिकार्यपरिज्ञानम् • आदितः विभाषा परेः इत्यन्तं यावत् (धातोर्द्वित्वसम्प्रसारणादिकार्यपरिज्ञानम्) • आदेच उपदेशेऽशिति 6.1.45 इत्यतः पदान्ताद्वा 6.1.76 (विविधधात्वादेशागमादिपरिज्ञानम्)	1		20
			2.प्रथमः पादः - यणादिविविधसन्धीनां परिज्ञानम् • इणयणचि 6.1.77 इत्यतः सोऽपि लोपे चेत् पादपूरणम् 6.1.34 इति यावत् (यण्-गुण-वृद्धि-अयादि- विविधसन्धीनां परिज्ञानम्) • सुट् कात् पूर्वः 6.1.135 इत्यतः पारस्करप्रभृतीनि च संज्ञायाम् 6.1.157 इति यावत् (सुडाद्यागमप्रबोधः) • तेन तुल्यं क्रिया चेद्वति 115 इत्यतः पादान्तं यावत् (वत्यादिप्रत्ययानां परिज्ञानम्) • अनुदात्तं पदमेकवर्जम् 6.1.158 इत्यतः पादान्तं यावत् (प्रकृतिप्रत्ययानामन्तोदात्तादिस्वरपरि ज्ञानम्)	1		20

Dr. J. K. Singh
Devi

सहायक कुलसचिव (विश्वविद्यालय)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

Dr. J. K. Singh

		3.द्वितीयः पादः - सामासिकपदेषु प्रकृतिस्वरप्रबोधनम् • बहुब्रीहौ प्रकृत्या पूर्वपदम् इत्यादितः राजा च प्रशंसायाम् 6.1.63 इति यावत् (समस्तपदेषु प्रकृतिस्वरविवेचनम्) • आदिरुदात्तः 6.2.64 इत्यतः न भूताधिक-- -6.2.91 इति यावत् (समस्तपदेषु आद्युदात्तस्वरपरिज्ञानम्)	1		20
		4.द्वितीयः पादः - समस्तपदेषु पूर्वपदोत्तरपदयोरन्तोदात्ताद्युदात्तादिस्वरपरिज्ञान म् अतः 6.2.92 इत्यतः निष्ठोपसर्गु---6.2.110 इति यावत् (समस्तपदेषु पूर्वपदस्यान्तोदात्तस्वरप्रबोधनम्) • उत्तरपदादिः 6.2.111 इत्यतः देवताद्वन्द्वे च 6.2.41 इति यावत् (समस्तपदेषु उत्तरपदस्याद्युदात्तस्वरप्रबोधनं देवता द्वन्द्वेषु च प्रकृतिस्वरप्रबोधनम् • अन्तः 6.2.143 इत्यतः पादान्तं यावत् (समस्तपदेषु उत्तरपदस्यान्तोदात्तस्वरप्रबोध नम्)	1		20
		5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-			20
	MC-12	पाठ्यविषयाः - षष्ठोऽध्यायः (काशिका)		4	
		1.तृतीयः पादः अलुक्-पुंवद्भावादिपरिज्ञानम् • आदितः विभाषा स्वसृपत्योः 6.3.24 इत्यन्तम् (विभक्त्यलुक्प्रबोधनम्) • आनङ् ऋतो द्वन्द्वे 6.3.25 इत्यतः पुंवत्कर्मधारयजातीयदेशीयेषु 6.3.42 इति यावत् (आनङाद्यादेशपुंवद्भावादिपरिज्ञानम्) • घरूपकल्प---6.3.43 इत्यतः खित्यनव्ययस्य 6.3.66 इति यावत् (ह्रस्वविधिपरिज्ञानम्)	1		20
		2.तृतीयः पादः - मुमादिविधागमपरिज्ञानम्	1		20

Dr. P. K. Singh

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

Dr. P. K. Singh

3rd Year	MC-13	अरुद्विषदजन्तस्य मुम् 6.3.67 इत्यतः संख्याविसाय---6.3.110 इति यावत्(मुमाद्यागमप्रबोधनम्) • द्रलोपे पूर्वस्य दीर्घोऽणः 6.3.111 इत्यतः पादान्तं यावत् (दीर्घादिपरिज्ञानम्)			
		3.चतुर्थः पादः - अङ्गाधिकारपठितदीर्घाद्यादेशप्रबोधनम् • आदितः 'क्यस्य विभाषा' 6.4..50 इति यावत् (विविधदीर्घाद्यादेशप्रबोधनम्) • णेरनिटि 6.4.51 इत्यतः मयतेरिदन्यतरस्याम् 6.4.70 इति यावत् (आदेशपरिज्ञानम्) • लुङ्लङ्लुङ्क्वडुदात्तः 6.4.71 इत्यतः दोषो णौ 6.4.90 इति यावत् (अडाद्यागमयणाद्यादेशानां परिज्ञानम्)	1	20	
		4.चतुर्थः पादः - ह्रस्वाद्यादेशानां भाधिकारपठितविविधादेशानां च प्रबोधनम् • वा चित्तविरागे 6.4.91 इत्यतः मघवा बहुलम् 6.4.128 इति यावत् (विविधादेशपरिज्ञानम्) • भस्य इत्यतः पादान्तं यावत् (भाधिकारपठितविविधादेशप्रबोधनम्)	1	20	
		5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-		20	
		पाठ्यविषयाः - सप्तमोऽध्यायः (काशिका)		4	
		1.प्रथमः पादः - अन-अक- आयनादिविविधादेशपरिज्ञानम् • युवोरनाकौ 7.1.1 इत्यतः अदङुतरादिभ्यः पञ्चभ्यः 7.1.25 इति यावत् विविधसुबाद्यादेशपरिज्ञानम् • नेतराच्छन्दसि 7.1.26 इत्यतः आज्जेरसुकु 7.1.50 इति यावत्	1	20	

Dr. Ripal Singh
Devi

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

GS/W

			(युष्मद्यादेशादिपरिज्ञानम्) • अश्वधीरवृषलवण---7.1.51 इत्यतः पादान्तं यावत् (सुट्-नुमाद्यादेशपरिज्ञानम्)		
			2.द्वितीयः पादः - वृद्ध्यादेश- इडाद्यागमप्रबोधनम् • सिचि वृद्धिः परस्मैपदेषु 7.2.1 इत्यतः ग्रसितस्कभित---7.2.34 इति यावत् (वृद्ध्यादेशादीनां परिज्ञानम्) • आर्धधातुकस्येड् वलादेः 7.2.36 इत्यतः ईड् जनोर्ध्वे च इति यावत् (इड्- विधायकविविधशास्त्राणां परिज्ञानम्) • लिङः सलोपोऽनन्त्यस्य 7.2.79 इत्यतः पादान्तं यावत् (सलोप-मुकाद्यागमानां परिज्ञानम्)	1	20
			3. तृतीयः पादः - पूर्वपदवृद्धि-उत्तरपदवृद्धि- गुण-जुक्-षुगादिविविधशास्त्राणां प्रबोधनम् • देविकाशिशपा--- 7.3.1 इत्यतः जनिवध्योश्च इति यावत् भियो हेतुभये षुक् 7.3.40 इति यावत् (जुक्- षुकाद्यागमानां प्रबोधनम्) • स्फायो वः 7.3.41 इत्यतः ज्ञा जनोर्जा 7.3.79 इति यावत् (व- जादिविविधादेशपरिज्ञानम्) • प्वादीनां ह्रस्वः इत्यतः पादान्तं यावत् ह्रस्वगुणादिविविधादेशपरिज्ञानम्	1	20
			4.चतुर्थः पादः - ह्रस्वादिविधायकविविधशास्त्रपरिज्ञानम् • णौ चङ्ग्युपधाया ह्रस्वः इत्यतः द्यतिस्यतिमास्थामित्तिकिति 7.4.40 इति यावत् (ह्रस्वदीर्घाद्यादेशपरिज्ञानम्) • शाच्छ्रोऽन्यतरस्याम् 4.4.41 इत्यतः निजां त्रयाणां गुणः क्षौ 7.4.74 इति यावत् (विविधधात्वादेशपरिज्ञानम्) भृजामित् 7.4. 76 इत्यतः पादान्तं यावत्	1	20

Signature
Signature

		(इकारादिविधधात्वादेशपरिज्ञानम्)			
		5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-			20
	MC-14	पाठ्यविषयाः - अष्टमोऽध्यायः (काशिका)		4	
		1. प्रथमः पादः - द्वित्वादिविधधादेशपरिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> • सर्वस्य द्वे 8.1.1 इत्यतः द्वन्द्वं रहस्यमर्यादावचन—8.1.15 इति यावत् (पदद्वित्वपरिज्ञानम्) • पदात् 8.1.16 इत्यतः आहो उताहो चानन्तरम् इति यावत् विविधपदादेश- अनुदात्तादिस्वरपरिज्ञानम् • शेषे विभाषा 8.1.50 इत्यतः पादान्तं यावत् (अनुदात्तस्वरपरिज्ञानम्) 	1		20
		2. द्वितीयः पादः - नलोपाद्यादेश- उतात्तादिस्वरपरिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> • पूर्वत्रासिद्धम् 8.3.1 इत्यतः स्कोः संयोगाद्योरन्ते च 8.3.29 इति यावत् (नलोपाद्यादेशपरिज्ञानम्) • चोः कुः 8.3.30 इत्यतः निर्वाणोऽवाते 8.3.50 (कुत्वाद्यादेशशास्त्रपरिज्ञानम्) • शुषः कः इत्यतः पादान्तं यावत् (कादिदेशशास्त्रपरिज्ञानम्) 	1		20
		3. तृतीयः पादः - अनुनासिकाद्यादेशानां विसर्गादिविधिपरिज्ञानञ्च <ul style="list-style-type: none"> • मतुवसोरुसम्बुद्धौ छन्दसि 8.3.1 इत्यतः मयो उन्नो वो वा 8.3.33 इति यावत् • विसर्जनीयस्य सः 8.3.34 इत्यतः इडाया वा 8.3.54 इति यावत् (विसर्गाद्यादेशपरिज्ञानम्) • अपदान्तस्य मूर्धन्यः 8.3.55 इत्यतः पादान्तं यावत् (षत्वादेशपरिज्ञानम्) 	1		20

Bripathi

Deer

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110013
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

दर्या

		4.चतुर्थः पादः - णत्वाद्यादेशपरिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> रषाभ्यां नो णः समानपदे 8.4.1 इत्यतः क्षुभ्नादिषु च 8.3.39इति यावत् स्तो श्रुना श्रुः 8.4.40 इत्यतः पादान्तं यावत् (श्रुत्वाद्यादेशपरिज्ञानम्) 5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्-	1		20
	MC-15	1.पञ्चवृत्तिस्वरूपपरिचयः <ul style="list-style-type: none"> कृद्वृत्तिस्वरूपप्रबोधनम् तद्धितवृत्तिस्वरूपप्रबोधनम् समासवृत्तिपरिचयः एकशेषवृत्तिपरिचयः सनाद्यन्तधातुवृत्तिपरिचयः 2.लकारार्थपरिचयः <ul style="list-style-type: none"> लिङ्गार्थविचारः वर्तमानादिकालस्वरूपपरिज्ञानम् दशलकारसामान्यपरिचयः वाच्यत्रयस्वरूपप्रबोधनम् 3.निपातार्थपरिज्ञानम् <ul style="list-style-type: none"> निपातशब्देषु द्योतकत्व-वाचकत्वविचारः नञर्थपरिचयः उपसर्गाणामर्थविचारः उपसर्गाणां प्रयोगकौशलम् 4.धात्वर्थपरिचयः- <ul style="list-style-type: none"> धातुस्वरूपप्रबोधनम् क्रियास्वरूपपरिज्ञानम् धात्वर्थपरिज्ञानम् तिङ्गर्थपरिज्ञानम् सिद्ध-साध्यक्रिया-स्वरूपप्रबोधनम् 	1	4	20
			1		20
			1		20
			1		20
					20

			5. आन्तरिकमूल्याङ्कनम्		
			Total Credits		
		60			
4th Year	MC-16	शोधप्रविधि: - <ul style="list-style-type: none"> • अनुसन्धानशब्दविचारः। • व्याकरणक्षेत्रेऽनुसन्धानस्य आवश्यकता। • आलोचना-परिशीलन-विमर्श-तुलना इत्यादिपदानां निर्वचनम्। • अनुसन्धानेन सह एतेषां (आलोचनादीनाम्) सम्बन्धविवेचनम्। • व्याकरणवाङ्मयेऽनुसन्धानस्य नूतनक्षेत्राणि। 	1	4	25
	MC-17	पाण्डुलिपिविज्ञानपरिचयः पाठालोचनञ्च - <ul style="list-style-type: none"> • भारतवर्षे लेखनकलाया उद्भवो विकासश्च। • पाण्डुलिपिग्रन्थानां वैविध्यम्। • पाण्डुलिपिविज्ञानस्य स्वरूपं पाण्डुग्रन्थानां शोधनप्रकाराः। • व्याकरणशास्त्रीयपाण्डुग्रन्थानां सर्वेक्षणम्। • पाण्डुलिपिसंरक्षणं तस्योपायाश्च। 	1	4	25
	MC-18	पाण्डुलिपिविज्ञानपरिचयः पाठालोचनञ्च - <ul style="list-style-type: none"> • भारतवर्षे लेखनकलाया उद्भवो विकासश्च। • व्याकरणशास्त्रीयपाण्डुग्रन्थानां सर्वेक्षणम्। • पाण्डुलिपिविज्ञानस्य स्वरूपं पाण्डुग्रन्थानां शोधनप्रकाराः। • पाण्डुलिपिग्रन्थानां वैविध्यम्। • पाण्डुलिपिसंरक्षणं तस्योपायाश्च। 	1	4	25
	MC-19	शोधपत्रप्रस्तुति: - <ul style="list-style-type: none"> • शोधपत्रशीर्षकनिर्धारणम्। • शोधपत्रोपयोगिसामग्रीसङ्कलनम्। • कृतकार्यसर्वेक्षणम्। 	1	4	25

सत्यापित
VERIFIED

Shripathi
Deer

सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

Sanjay 19
कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

26

			<ul style="list-style-type: none"> शोधपत्रस्य व्यवस्थापनं स्वरूपञ्च। वर्तमानसन्दर्भे शोधपत्रस्य उपादेयता। 			
		MC-20	लघुशोधप्रबन्धः	1	8	200
		Total Credits 20				

Prifathi

सत्यापित
VERIFIED

Sumit 20

Devi
सहायक कुलसचिव (शैक्षणिक)
Assistant Registrar (Academic)
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

DRH

कुलसचिव / Registrar
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-४, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016